

UNIT - II

PHASE RULE

Phases : ദിശയങ്ങൾ

* ഒരു ഹെറ്റിജനസ് സമ്പർക്കമുള്ള ഓർഗാനിക് ലായനിയെ സംബന്ധിച്ച് ദിശയങ്ങൾ, ഓർഗനിക് ലായനികളുടെ ഹെറ്റിജനസ് ലഭ്യത നിരീക്ഷണം.

(e.g.) (i) Sugar solution
(ii) $CCl_4 + H_2O$

Components : ഭാഗങ്ങൾ

* ഒരു നിരീക്ഷണത്തിന് തയ്യാറായ പ്രതികരണങ്ങൾ, തന്മൂലം ലഭ്യമായ ഓർഗനികളുടെ സംയുക്തങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ഓർഗനികളുടെ സംയുക്തങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച്.

(e.g.) $NaCl \Rightarrow$ ദ്രാവക ദിശയിൽ $NaCl$, ദ്രാവക, ഹൃദയം, തന്മൂലം ലഭ്യമായ ഓർഗനികളുടെ സംയുക്തങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച്.

ദിശയങ്ങൾ : Degree of freedom

* ദിശയങ്ങൾ, ഭാഗങ്ങൾ, തന്മൂലം ലഭ്യമായ ഓർഗനികളുടെ സംയുക്തങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച്.

$$F = C - P + 2 \quad \text{൧൫) ഒരു ദശക മാതൃക}$$

$$F = C - P + 1 \quad \text{൧൫) ഒരു ദശക മാതൃക}$$

Kibb's phase rule: മിശ്രിത ദശകമാതൃക:

'P' ദശകമാതൃകമാതൃക 'C' ദശകമാതൃക
 തന്മൂലം മാതൃക $F = C - P + 1$ $F = C - P + 2$ $F = C - P + 1$ $F = C - P + 2$

$$F = \frac{\text{Lattice points} \times \text{Number of particles}}{\text{Number of particles}}$$

Lattice points തന്മൂലം മാതൃക

(i) തന്മൂലം മാതൃക: തന്മൂലം മാതൃക തന്മൂലം മാതൃക

(ii) തന്മൂലം മാതൃക: തന്മൂലം മാതൃക തന്മൂലം മാതൃക

(iii) തന്മൂലം മാതൃക: തന്മൂലം മാതൃക തന്മൂലം മാതൃക

'P' ദശകമാതൃക (C-1) തന്മൂലം മാതൃക തന്മൂലം മാതൃക

$$F = C - P + 1 \quad \text{Lattice points} \times \text{Number of particles}$$

$$= P(C-1) + 2$$

ഗ്രാഫിക്സിൽ ലോക്കേഷനുകൾ:

* 1, 2, 3 രാജ്യ നിരതാലക്ഷ്യം 2 ന്റെ A രാജ്യ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഗ്രാഫിക്സിൽ ഉൾപ്പെടും.

$$M_{1A} = M_{2A}$$

$$M_{2A} = M_{3A}$$

* 'P' നിരതാലക്ഷ്യം ഉൾപ്പെടുന്ന ഗ്രാഫിക്സിൽ P-1 ഗ്രാഫിക്സിൽ ഉൾപ്പെടും.

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{ഗ്രാഫിക്സിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന} \\ F \end{array} \right\} = \left\{ \begin{array}{l} \text{ലോക്കേഷനുകൾ} \\ \text{ഉൾപ്പെടുന്ന ഗ്രാഫിക്സുകൾ} \end{array} \right\} - \left\{ \begin{array}{l} \text{ഗ്രാഫിക്സിൽ} \\ \text{ഉൾപ്പെടുന്ന} \\ \text{ഗ്രാഫിക്സുകൾ} \end{array} \right\}$$

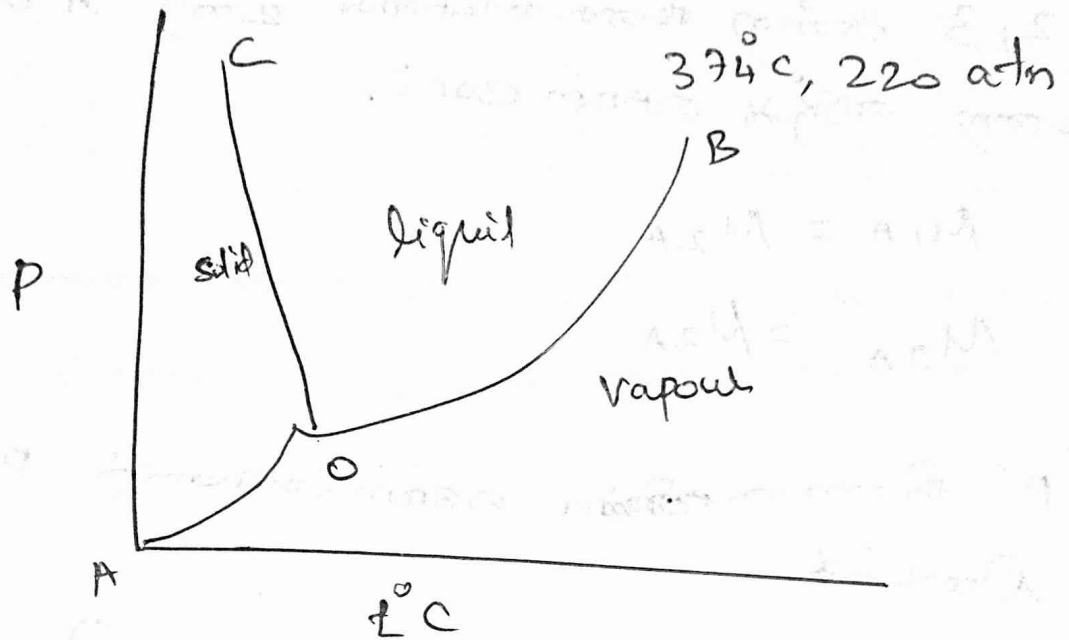
$$F = P(C-1) + 2 - C(P-1)$$

$$= PC - P + 2 - PC + C = C - P + 2$$

$$F = C - P + 2$$

Single Component Systems

Water : H_2O & CO_2

* P & T , L & S , L & V , S & V എന്നിങ്ങനെ 3 ദ്വയാങ്കങ്ങളിലെ 2 മിനുകൾ.

പ്രദേശങ്ങൾ: Areas

* AOC , LOB , AOB $\Rightarrow$ പ്രദേശങ്ങൾ

$$F = C - P + 2 = 1 - 1 + 2 = 2$$

* AOC , LOB , AOB എന്നിവയുടെ $F=2$ എന്നർത്ഥം വരും. അതായത് AOC , LOB , AOB എന്നിവയുടെ $F=2$ എന്നർത്ഥം വരും.

ദണ്ഡ് രേഖ:

$$F = C - P + 2 = 1 - 2 + 2 = 1$$

* ഏക ദണ്ഡിതരണ മാനദണ്ഡം 1 ദണ്ഡിതരണ രേഖ

AO - ഭൗമീകരണ രേഖ

OC - തന്മൂലം ,

OB - മൂലധനം "

മൂലകരണ ബിന്ദു: Triple point:

* മൂലകരണ ബിന്ദുവിലെ രേഖകളുടെ സംഖ്യ

$$F = C - P + 2$$

$$= 1 - 3 + 2 = 0$$

* മൂലകരണ ബിന്ദുവിലെ രേഖകളുടെ സംഖ്യ

മൂലകരണ രേഖകളുടെ സംഖ്യ

$x \rightarrow y \leftarrow z$

ഒരേ രാജ്യത്തിന്റെ മറ്റൊരു ഭാഗത്തു കണ്ടുപിടിക്കുന്നു.

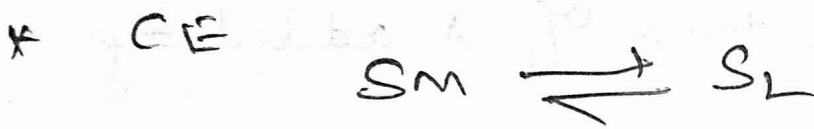
ഭിംബം $\rightarrow$ ദൃശ്യമാകുന്നു കണ്ടുപിടിക്കുന്നു.

മണ്ണിലൂടെ ഒരേ രാജ്യത്തിന്റെ മറ്റൊരു ഭാഗത്തു കണ്ടുപിടിക്കുന്നു.

വെള്ളം മറ്റൊരു രാജ്യത്തു കണ്ടുപിടിക്കുന്നു.

ഒരേ രാജ്യത്തിന്റെ മറ്റൊരു ഭാഗത്തു കണ്ടുപിടിക്കുന്നു.

Triple point : $\underline{\text{അതേസമയം}}$

* മൂന്ന് ഘട്ടങ്ങളിൽ 3 നിരന്തരതകൾ സംഭവിക്കുന്നു.

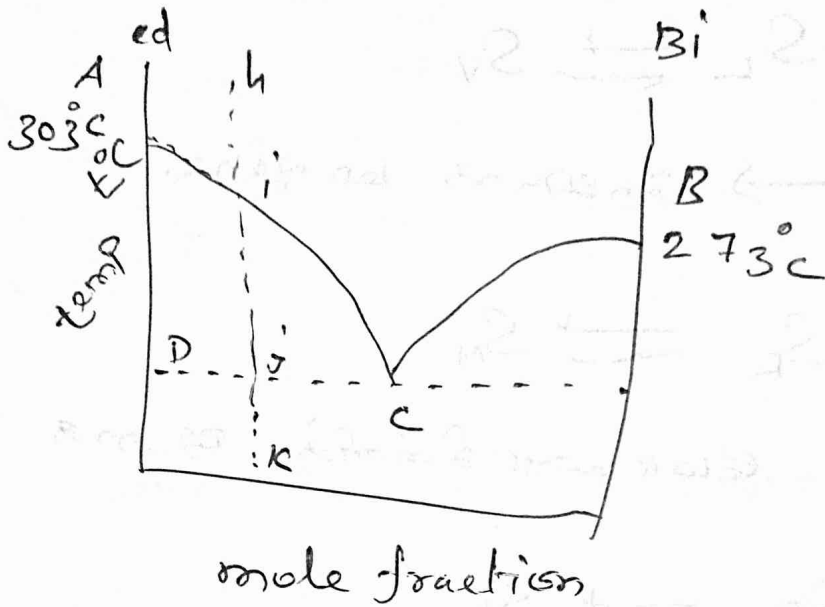
$$F = C - P + 2$$

മുൻപ്

M

Solid-Liquid equilibrium:

Bi-cd-system:

* A - indicates ^{m.p.} pure cd

* B " " " Bi

* AC - decreasing the temp of A added by with B

* BC decreasing the temp of B added with A.

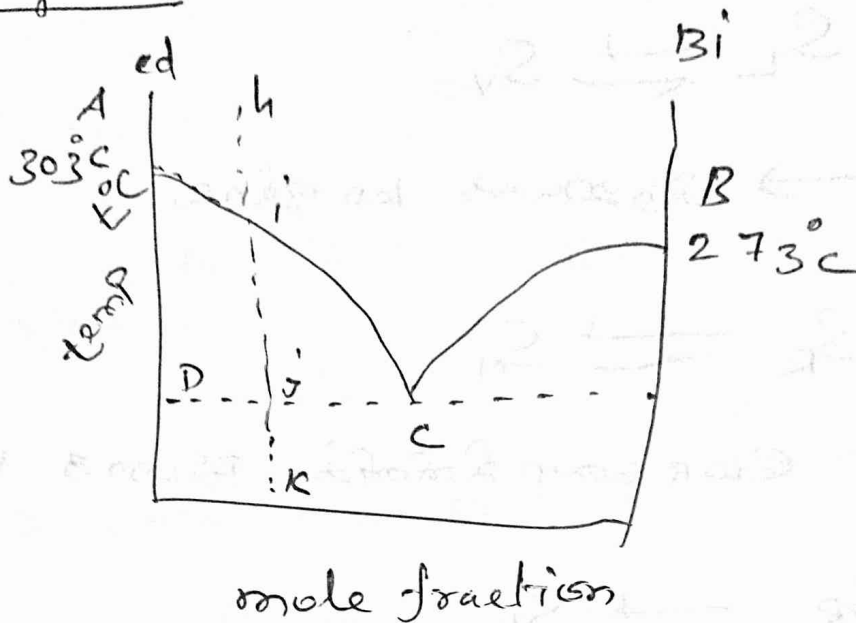
* ^{AC} ADC solid cd & solution at equilibrium.

* hijk indicates the temperature for cooling and heating

Solid-Liquid equilibrium:

Bi-cd-System:

* A - indicates ^{m.p} pure cd

* B " " " Bi

* AC - decreasing the temp of A added ~~by~~ with B

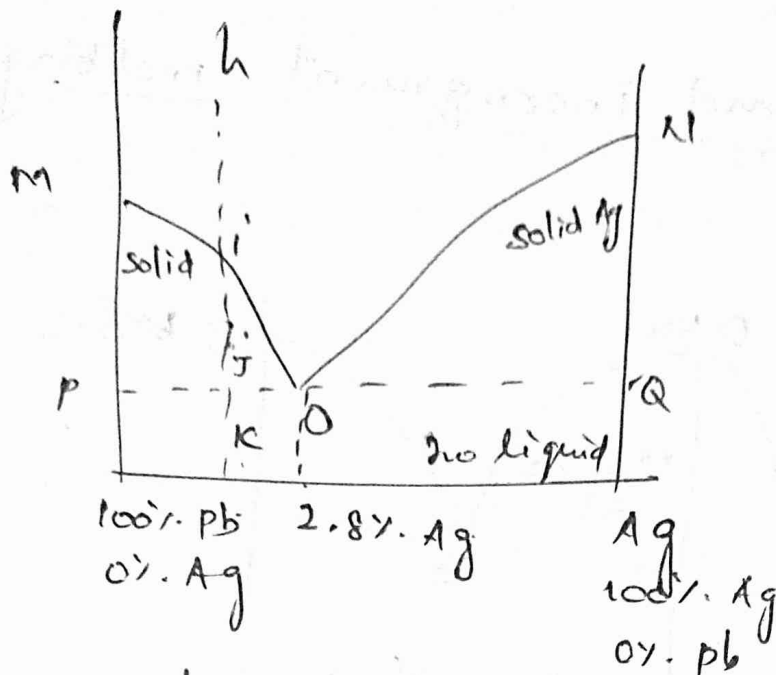
* BC decreasing the temp of B added with A.

* ^{AC} ADC solid cd of solution at equilibrium

* hijk indicates the temperature for cooling and heating

Pb-Ag system:

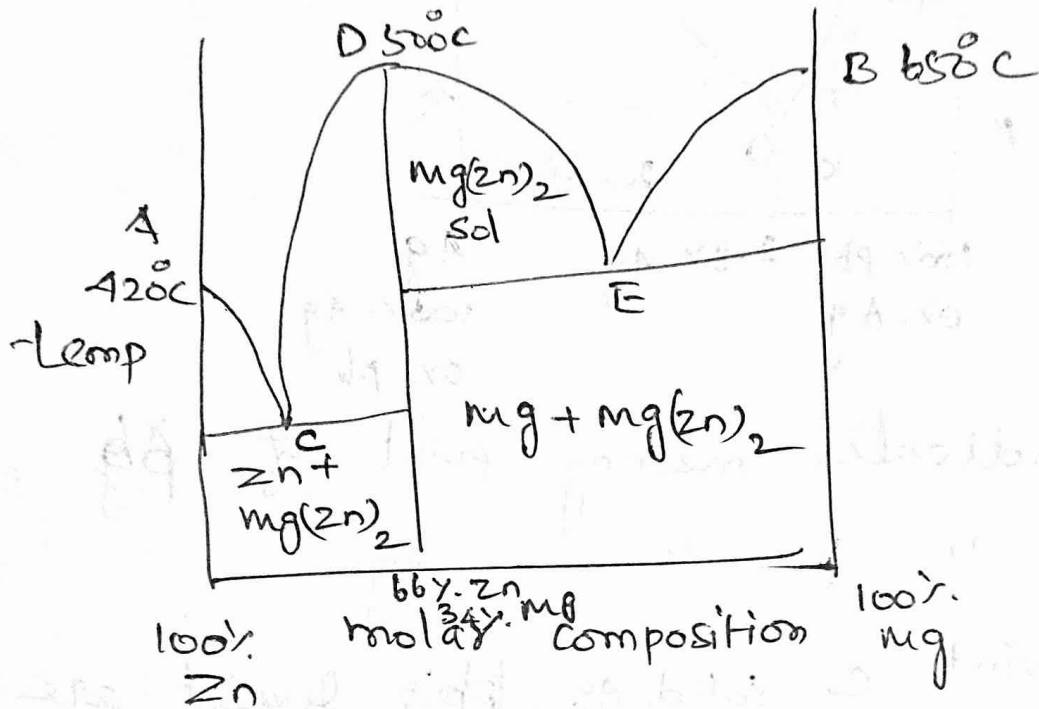
- * M indicates melting point of Pb
- * N " " " " Ag
- * At point C solid Ag, Pb & liquid are equilibrium.
- * Above the
- * At point MON only solution will occur.
- * NOQ solid Ag + liquid are equilibrium.

Desilverisation of lead.

- * Removal of ~~silver~~^{lead} by using Pattison method.
- * Removal ~~silver~~^{lead} from Argento Ferrous lead.
- * The mixture is cooled at removal of lead from this mixture.

* 2.6% of silver was obtained.

Congruent and incongruent melting point:

* Points A & B represents the m.p of pure Zn & pure Mg.

* D represents the m.p of the pure compound AB ($MgZn$)

* AC represents the variation of m.p A on addition B or AB.

* BE represents the variation of m.p of B on the addition of A (or) AB.

* The eutectic point C, solid A, AB & the liquid are the equilibrium.

* At the second eutectic point E solid B, AB and liquid are in equilibrium.

* The degree of freedom.

$$F = C - P + 1 = 2 - 3 + 1 = 0$$

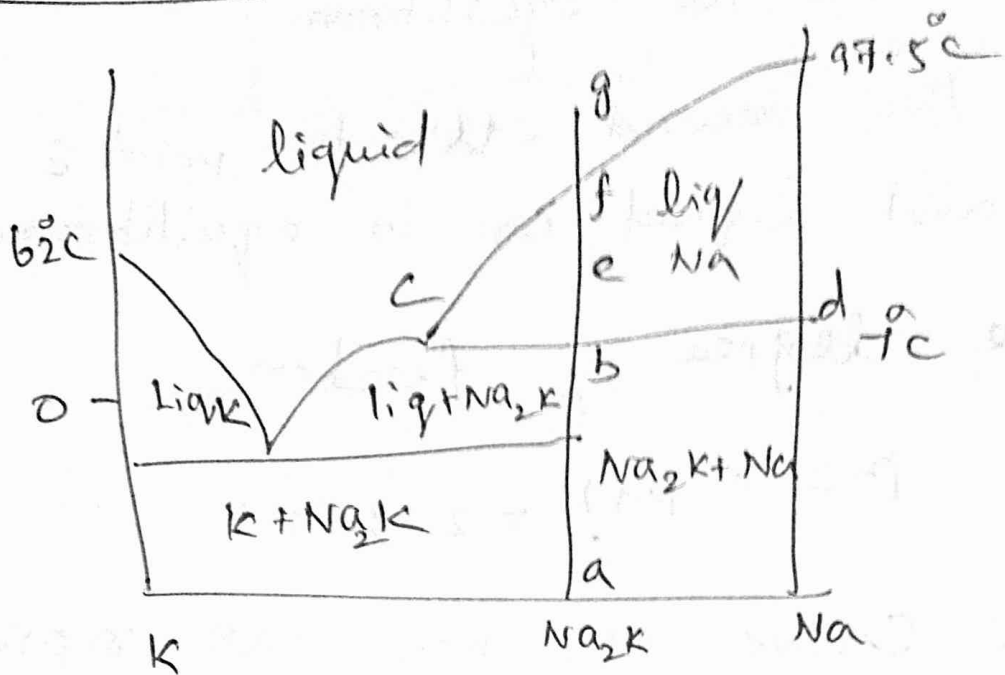
* The curve CDE has max. represents the liquid phase

* The compd AB at D is 66.6% Zn & 33.3% Mg.

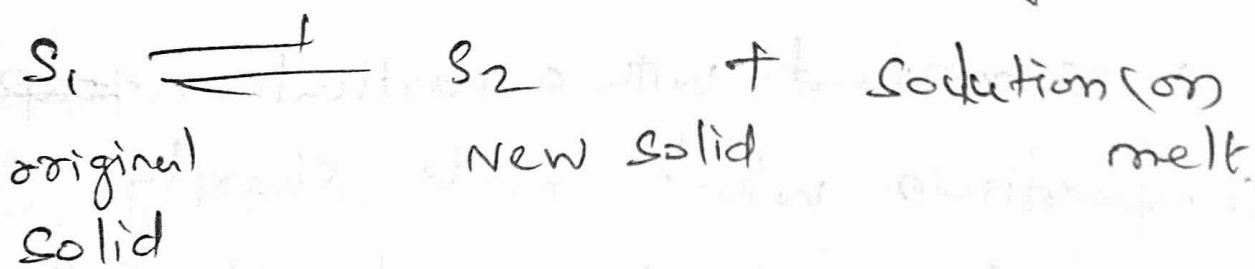
* The formula of the compound is $MgZn_2$ and its M.P is $590^\circ C$

* A compound with a particular ~~temp.~~ composition which melts sharply at a constant temp into a liquid of the same composition is said to be a congruently melting compound.

Incongruent melting point:

* Many systems the compounds by the combination of two components decompose when heated instead of melting congruently. Such a compound is said to have an incongruent melting point.

* The m.p of Na is 97.5°C

* ,, ,, ,, K 62°C

* When more and more Na is added a compound with formula Na₂K is formed.

* It decomposes at c before its actual m.p. is reached. That the m.p. of the pure compound Na_2K cannot be determined. It is a incongruent m.p. or meritectic or peritectic temperature of Na-K system is 7°C .

* At b the liquid having the composition c is formed.

* The compound ~~is~~ is said to melt incongruently.

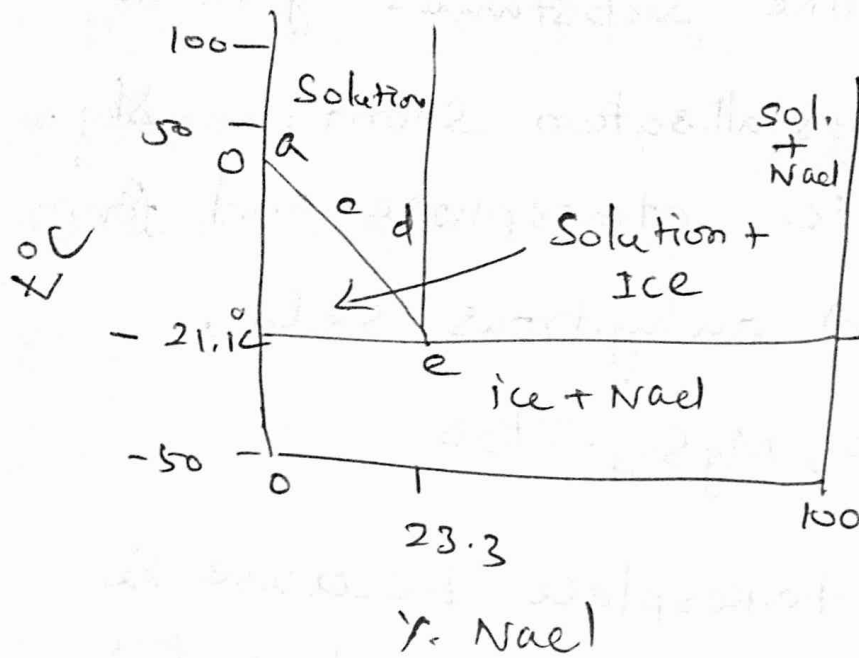
Peritectic change (NaCl - H_2O).

* This is simple eutectic type.

* Sod. chloride does not form a stable hydrate.

* The curve 'ae' is the freezing point curve for water.

* ef is the solubility curve or freezing point curve for sod. chloride solution.

* The eutectic mixture is a two-variant point.

* Such a mixture used for constant temp. baths. They are called the freezing mixtures.

* If sodium chloride has been added, the temp. will drop to the eutectic temp. -21.1°C .

* At this temp ice, solid sod. chloride & saturated solution can exist in equilibrium

Efflorescence:

* Some crystalline substances give out their H_2O of crystallisation spontaneously, when exposed to atmosphere and form lower hydrate (or) anhydrous salt.

* eg. $Na_2CO_3 \cdot 10H_2O$, $MgSO_4 \cdot 7H_2O$

* Efflorescence takes place because the dissociation pressure of some hydrated crystals is higher than the partial pressure of H_2O vapour in the atmosphere at the room temperature.

* For the example of dissociation pressure of $Na_2CO_3 \cdot 10H_2O \rightarrow Na_2CO_3 \cdot H_2O$ at ~~room~~ $20^\circ C$, is 24 mm.

* At that temp the aqueous pressure of H_2O vapour is only 14 mm.

* So dehydrate changes into mono hydrate even at $20^\circ C$

Deliquescence:

- * Some crystalline substance absorb H_2O from the air and get dissolved in it.
- * When exposed to atmosphere, this is called deliquescence.
e.g. $CaCl_2$, $NaOH$
- * These substances are highly soluble in H_2O .
- * They absorb moisture easily and dissolve in the absorbed H_2O and form a saturated solution.
- * The vapour pressure of this solution is lower than the aqueous pressure of water vapour at room temp.
- * For eg, the vapour pressure of the solution formed in the case of $CaCl_2$ is about 8 mm at $20^\circ C$
- * Where as aqueous tension at $20^\circ C$ is 14 mm. So it absorbs H_2O from atmosphere and dissolves it.